

Pædagogisk læreplan for Naturbørnehaven Lillemyr

Indledning

Naturbørnehaven Lillemyr startede med de første børn d. 1. september 2000. Vi er en integreret institution, normeret til 42 børn. 15 børn i alderen 0 - 2 år og 27 børn i alderen 3 år - skolestart. Vores daglige åbningstid er mellem 6.20 og 16.40. Vi er organiseret som en selvejende institution og er (private) her på Bornholm.

Vi anser begreber som tryghed, trivsel, udvikling, genkendelighed, leg og mangfoldighed som vigtige elementer i vores hverdag. Vi skal hver dag komme til det gode gamle Lillemyr som vi kender, til de gode venner og kolleger og hver dag gå herfra med en oplevelse af, at vi har lært noget nyt. Det er en god dag i Lillemyr. De aktiviteter der foregår er ikke så strukturerede som i mange andre børnehaver. Det er i høj grad de fysiske rammer, vejret og årstiden, humøret og stemningen blandt børnene, samt de voksnes energi og ideer der strukturerer dagen.

Formål med den pædagogiske læreplan

Det er efter Socialministeriets lov om social service § 8A bestemt at alle dagtilbud skal have en pædagogisk læreplan. Der er 6 overordnede mål for, hvilke kompetencer den pædagogiske læringsproces skal lede frem imod. Forældrebestyrelsen og kommunalbestyrelsen godkender den pædagogiske læreplan. Læreplanen skal evalueres en gang årligt af forældrebestyrelsen med henblik på eventuel revision.

Formålet med vores pædagogiske læreplan, er at sætte fokus på det hele barn, alle dets potentialer og kompetencer. Og ruste det enkelte barn til at begå sig videre i livet, herunder i skolen. Særligt i forhold til udsatte børn er det ekstra vigtigt, at barnet ikke bliver overset eller bliver stemplet som et barn med fejl og mangler. Fokus på kompetencer og potentialer er afgørende for, hvordan barnet senere klarer sig. Den pædagogiske læreplan skal være et redskab til at sikre dette.

Lillemyrs virksomhed bliver hermed målrettet og synlig bl.a. gennem arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Læreplanen vil således i hverdagen være dels et redskab for personalet, idet den angiver mål, aktiviteter, succeskriterier og temaer for læring og dels en måde at synliggøre os på, idet det i højere grad bliver tydeligt for forældre, politikere, forvaltning og andre interesserede, hvilket pædagogisk arbejde, der foregår, og hvad målene er. Derfor er den pædagogiske læreplan ikke noget endeligt, men vil skulle justeres alt efter hvilke børn og personale der er i institutionen. Den pædagogiske læreplan bliver på den måde udtryk for en løbende proces der foregår i Lillemyr hvor overvejelser og nye ideer overtager og forbedrer det eksisterende.

Læring handler om dannelse, udvikling og forandring. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, sin forståelse og sine færdigheder. Læring vedrører forskellige forhold i et menneskes liv: Dannelse af identitet (at blive sig selv i verdenen, have relationer til andre), forståelse og refleksion (at kunne begribe, se sammenhænge og at skelne) samt handling (at agere, have færdigheder og kunnen).

Barnet er medskabere af sin læring, som det pædagogiske personale støtter, guider og udfordrer. Den voksne skal skabe situationer, der giver barnet mulighed for fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering. Relationen mellem den voksne og barnet er central.

Overgang mellem børnehave og skole

Endvidere er det intentionen, at læreplanerne skal sikre en bedre sammenhæng i overgangen til skolen. Vi arbejder med "den røde tråd" i forhold til regionskommunen. Vores primære mål er at socialisere børnene, lære dem at vente på tur, lytte, tage hensyn/have empati og have respekt for fællesskabet.

Hverdagen i Lillemyr

Kl. 6.20 åbner Lillemyr. Der er morgenmad til dem der ikke nåede det der hjemme, eller er blevet sultne igen, frem til kl. 8.00. Om morgenen er alle børn der er kommet sammen uanset alder. Kl. 8.00 deles børnene som regel. Enten er der nogen der går ud eller på loftet, mens resten bliver nede i køkkenet.

Kl. 9.00 starter vores rundkreds. Det er for alle de børn og voksne der er kommet. Her skiftes børnene til at tænde et stearinlys i midten af rundkredsen. Vi snakker og synger om vejret, årstiderne, kristne højtider og andre traditioner der er i verden omkring os. Og så synger vi, laver rim og remser og laver sanglege bare fordi det er sjovt og rart at starte dagen sammen og med at synges. Til sidst spiser vi et stykke frugt. Rundkredsen varer fra 20 – 45 minutter – alt efter stemning og lyst.

Efter rundkreds deles børnene som udgangspunkt i 3 grupper: Spirer (som er de mindste), Rødder (mellem gruppe) og Skovbørn (de største), der spises en mad hvorefter alle går ud. Alle er således ude hele formiddagen. Der kan være planlagt ture væk fra vores kendte område, forskellige aktiviteter, mad der skal tilberedes over bål, eller der er mulighed for børnene selv at opdage og finde på nye måder at bruge naturen omkring Lillemyr.

Grupperne får serveret frokost hver dag, 2 gange om ugen serveres varm mad, så vidt muligt økologisk.

Efter frokost skal sovebørn skiftes, puttes etc. Resten er et sted der ude. Kun hvis de er blevet våde kommer de ind.

Kl. 14.00 spiser vi eftermiddagsmad samt lidt frugt. Børnene er igen sammen alle sammen – ude eller inde. De bliver efterhånden hentet og Lillemyr lukker kl. 16.40

Den pædagogiske Læreplan har følgende 6 overordnede temaer:

1. Barnets alsidige personlige udvikling.
2. Sociale kompetencer.
3. Sprog.
4. Krop og bevægelse.
5. Naturen og naturfænomener.
6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

1. Barnets alsidige personlige udvikling.

Barnets alsidige personlige udvikling forudsætter at det anerkendes for den person det er, og mødes med respekt, lydhørhed og medlevende børn og voksne. Barnet skal opleve, at de voksne er engageret i dets læring og udvikling samt anerkender og involverer sig i dets engagementer.

Mål:

- At barnet kan fungere i en større børnegruppe.
- At det sociale og kulturelle liv giver plads til børns udfoldelse som stærke og alsidige personer.
- At børnene oplever, at de er værdifulde deltagere i fællesskabet og har medbestemmelse over deres daglige liv i Lillemyr.

Succeskriterier:

- At børnene er anerkendende og empatiske overfor andre børn og voksne.
- At børnene er engageret i det kulturelle og sociale liv i Lillemyr.
- At børnene udfolder sig fysisk og mentalt – alene og sammen med andre.
- At børnene har lyst til at bestemme selv og samtidig kan acceptere at indordne sig fællesskabet.

Handleplaner:

- Børnene støttes i at få et nuanceret kendskab til sig selv og andre
- Børn inviteres ind i sociale fællesskaber
- Børnene bakkes op i at mestre konflikter
- De voksne tager udgangspunkt i barnets ressourcer og i, at der er mange ligeværdige måder at lære på
- Børnene oplever anerkendelse og respekt og lærer at respektere og lytte til andre børn

2. Sociale kompetencer.

Sociale kompetencer udvikles i fællesskaber og gennem relationer til andre f.eks. i venskaber, grupper og kultur. I samspillet mellem relationer og social kompetence indgår 3 komponenter: empati, tilknytningsrelationer og sociale færdigheder.

Mål:

- Gennem legen med andre opnår barnet kendskab til sig selv og andre og udvikler social kompetence
- Børnene oplever tryghed, anerkendelse og tillid i deres relationer til både voksne og andre børn
- Børnene er aktive, samarbejder med andre og er med i demokratiske beslutningsprocesser

Succeskriterier:

- At børnene indgår i legefællesskaber, udveksler erfaringer og viden
- At børnene har selvværd, viser empati og rummelighed
- At børnene har venner, viser glæde ved samvær med andre børn og voksne og tager afstand fra mobning
- At børnene leger alene og sammen med andre
- At børnene giver udtryk for deres mening, de vil gerne være med i beslutninger, men acceptere også et nej.
- At børnene er selvstændige men kan også indordne sig fællesskabet

Handleplaner:

- Skabe miljøer, som imødekommer børns vilde og stille leg samt kreativitet
- Børnene anerkendes og støttes i at danne venskaber og til at deltage i gensidigt berigende fællesskaber
- Børnene har mulighed for at lege, samarbejde og løse opgaver sammen med andre børn
- Børnene opmuntres til aktivt at indgå i ansvarligt samvær med andre
- Børnene er med til de praktiske ting i hverdagen (lave mad, dække bord, af- og påklædning, bage, skære frugt, rydde op inde og ude etc.)

3. Sprog.

Der er mange sprog som eksempelvis nonverbalt sprog, talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog. Igennem disse sprog kan børnene dels udtrykke deres egne tanker og følelser, dels blive i stand til at forstå andres. Børnene udvikler og fastholder deres identitet og selvfølelse ved at udtrykke sig.

Mål:

- At børnene udvikler et nuanceret sprog
- At børnene får en gryende opmærksomhed på sammenhængen mellem det talte, det skrevne og det læste sprog
- At de tosprogede børn udvikler alderssvarende sprog og begreber og er integreret i Lillemyr

Succeskriterier:

- At børnene anvender og forstår et nuanceret og mangfoldigt sprog
- At børnene synger, bruger rim og remser, fortæller historier og kigger i bøger
- At børnene bruger det verbale sprog til kommunikation og problemløsning
- At børnene er nysgerrige og interesserede i skriftsproget – bogstaver og tal
- At de tosprogede børn anvender og leger med det danske sprog og tosprogede dansktalende børn og omvendt

Handleplaner:

- Børnene møder og leger med sproget gennem fortællinger, oplæsning, dramatik, sang og musik
- Børnene støttes i at sætte ord og begreber på deres følelser, handlinger og tanker
- Bøger og skrift er en del af Lillemyrs synlige kultur

4. Krop og bevægelse.

Barnet er sin krop og har sin krop. Barnet er i verden gennem kroppen. Den udvikling og læring, som finder sted i Lillemyr, er særlig synlig på det motoriske og bevægelsesmæssige område. Men kroppen er mere end et værktøj til at bevæge sig med. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer samt kommunikation. Ved at tage vare på kroppen og sikre dens udfoldelser lægges grundlaget for fysisk og psykisk sundhed.

Mål:

- At børnene er aktive og viser glæde ved at være i bevægelse og ved motoriske udfordringer
- At børnene udforsker og tilegner sig den fysiske, sociale og kulturelle verden gennem alle sanser
- At børnene lever sundt i forhold til ernæring, hygiejne og en aktiv livsstil
- At børnene har udviklet kropsbevidsthed

Succeskriterier:

- At børnene bruger deres krop, anstrenger sig og afprøver sig selv fysisk
- At børnene har kendskab til sine sanser og er aktive og nysgerrige
- At børnene udstråler sundhed og er aktive og selvhjulpne
- At børnene kender deres krop og har kendskab til og forståelse for kroppens funktioner

Handleplaner:

- Lillemyr er indrettet – inde og ude, så børnene oplever rige kropslige udfordringer
- De voksne tilrettelægger motoriske og musiske aktiviteter, der stimulerer kropslig udvikling
- Læringsmiljøet udfordrer børnenes sanser
- Børnene deltager aktivt i alle gøremål, herunder af- og påklædning
- Børnene får sund – fortrinsvis økologisk, og varieret kost
- Samtaler og aktiviteter om børnenes krop

5. Natur og naturfænomener.

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kognitiv og en kropslig dimension. Naturfaglig dannelse i Lillemyr handler om, at børnene får mangeartede naturoplevelser samt en interesse for og viden om naturen. Hermed skabes grundlaget for børnenes forståelse af deres omverden og for en senere stillingtagen til eksempelvis miljøspørgsmål.

Mål:

- At børnene erfarer naturen med alle sanser og oplever den som et rum for leg og fantasi samt stille og vilde aktiviteter
- At børnene får oplevelser i naturen året rundt, som overrasker, glæder og pirrer deres nysgerrighed
- At børnene indlever sig i naturen og får mange forskelligartede erfaringer med naturens fænomener og materialer
- At børnene oplever og forundres over verdensrummet
- At børnene udvikler forståelse og respekt for natur og miljø

Succeskriterier:

- At børnene udviser nysgerrighed og har lyst til at udforske og prøve nye motoriske udfordringer
- At børnene har kendskab til de fire årstider og deres rækkefølge
- At børnene har kendskab til de 4 elementer – ild, jord, vand og luft
- At børnene kan kategorisere og systematisere naturoplevelser
- At børnene leger, skaber, konstruerer og eksperimenterer med naturens materialer
- At børnene eksperimenterer med tyngdekraften
- At børnene har kendskab til sol, måne og stjerner
- At børnene værner om dyr, planter og miljø

Handleplaner:

- Ophold og oplevelser i naturen hver dag med varierende udfordringer og hvor alle sanser bliver stimuleret
- Oplevelser i naturen på forskellige årstider hvor dyr og planter udforskes
- Bevidst brug af ild, jord, luft og vand
- Opleve forskellige kategorier af planter og dyr – eksempelvis træer og blomster, husdyr, insekter, vilde dyr
- Naturen undersøges og bruges kreativt og rummer muligheder for at eksperimenterer med tyngdekraften

- Taler om og lægger mærke til sol, måne og stjerner
- Børnene undersøger dyr og planter og synliggør miljøbevidsthed.
- Kendskab til natur og naturfænomener gennem sang, sanglege, historier etc.

6. Kulturelle udtryksformer og værdier.

Udvikling af kulturel viden om sig selv og andre og det som er anderledes end en selv er med til at give erkendelse af eget ståsted, egne rødder og egne udviklingsmuligheder. Børns tilgang til kultur er sensitiv og lystfyldt. Respekten for denne tilgang er en forudsætning for at kunne inspirere og berige børns udvikling af kulturelle udtryksformer. Jo rigere udtryksformer, jo mere varieret bliver børns opfattelse af sig selv, andre og omgivelserne. En opfattelse, som livet igennem skal bære og værdisætte et menneskes personlige og sociale identitet.

Mål:

- Børnene bruger og forstår varierende udtryksformer både visuelt, kropsligt og sprogligt
- Børnene er rummelige, nysgerrige og tør se, mærke og anerkende andre kulturelle udtryk og kulturer

Succeskriterier:

- Børnene er nysgerrige, undrende og kreative
- Børnene bruger forskellige kunstneriske udtryksformer
- Børnene har erfaringer med forskellige materialer, redskaber etc. der understøtter skabende kulturel aktivitet
- Børnene har kendskab til, respektere og anerkender forskellige udtryksmidler og kulturer

Handleplaner:

- Børnene erfarer og møder udøvende kunstnere indenfor forskellige udtryksformer – musik, sang, teater, fortælling, kropslig udfoldelse
- Børnene deltager i og inspireres af teater, drama, sang musik, fortællinger, arkitektur, udstillinger etc.
- Lillemyr anvender forskellige materialer og udstyr – farver, naturmaterialer etc.
- Børnene møder andre kulturer og nuancerede voksne, som tør og kan noget forskelligt
- Lillemyr markerer forskellige årstider og traditioner på forskellig vis

Børn med særlige behov

De ansatte i Lillemyr skal skabe et læringsmiljø for alle indskrevne børn og samtidig sikre, at der etableres relevant og hurtig indsats overfor børn, der har fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne eller viser andre behov for støtte.

Mål:

- At bryde den negative sociale arv
- At sikre professionel og faglig tilgang til børn med særlig behov
- En rummelig pædagogik

Succeskriterier:

- At børn med sociale og følelsesmæssige belastninger, lærer at tackle og leve med belastningerne, så de trives og profiterer af læringsmiljøet
- At de voksne i Lillemyr har et nuanceret menneskesyn, som anerkender, respekterer og møder barnet og familien der hvor de er
- At de voksnes egne normer og værdier ikke er styrende for den professionelle indsats
- At institutionens struktur og organisation kan rumme børn med særlige behov
- At forældre bliver rådgivet og vejledt samt at deres kendskab til og ønsker for deres barn bliver hørt

Handleplaner:

- De voksne anerkender barnet og dets adfærd og bruger barnets ressourcer og styrker, til at støtte barnet
- De voksne er vidende om børns overlevelses strategier, der giver sig udtryk i dets adfærd
- De voksne ser i mødet med barnet – og handler efter, hvad barnet udtrykker af behov for hjælp og støtte og udarbejder relevante planer, som tager højde herfor
- Lillemyr skal kunne ændre sin struktur og pædagogik og rumme børn med særlige behov
- Lillemyr søger hjælp og rådgivning fra andre relevante faggrupper og kommunale instanser
De voksne kan føre "den svære samtale" med børn og forældre